

Svenskt teckenspråk har fått ett eget tecken

17 oktober 2023

Foto: Teckenspråkslexikon, SU

En liten grupp teckenspråksanvändare har introducerat ett nytt tecken för svenskt teckenspråk (STS), som tidigare saknat ett eget tecken. Att jämföra med Australien och Brasilien har ett tecken för sina respektive nationella teckenspråk; Auslan för Australienskt teckenspråk och Libras för Brasilianskt teckenspråk. Eira Balkstam, som delade informationen på Facebook, är en del av denna grupp som dagligen använder begreppet STS. De har känt ett behov av ett eget tecken för STS och har därför bildat tecknet.

Det nya tecknet har fått olika reaktioner, och dess användning är för närvarande inriktad på yrkesgruppen som arbetar med STS. Eira betonar att tecknet inte nödvändigtvis behöver spridas brett, men att de i gruppen använder det nu.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Lärare vid Kenyansk dövskola nominerad till Global Teacher Prize

17 oktober 2023

Foto: Neon

Millicent Cassianes, en lärare från BL Tezza Special School for the Deaf i Karunga i Kenya har nominerats till Global Teacher Prize 2023. Millicent är en av finalisterna som har kvalificerat sig till den slutliga omgången av bedömningen för priset. Priset är värt 148 miljoner kenyanska shilling,

vilket motsvarar ungefär 11 miljoner kronor.

Millicent tog examen från Narok Teachers Training College. Hon ville hjälpa barn med särskilda behov i sin by, då dessa barn var utan tillgång till utbildning och förblev fattiga. Att som barn leva i fattigdom kan riskera en förlorad barndom samt utestängning från exempelvis sjukhus och skolor. Millicents föräldrar var lärare så hon blev inspirerad att läsa specialpedagogik för att kunna hjälpa denna utsatta grupp.

Millicent jobbade tidigare vid två olika skolor. Hennes arbete med barn med särskilda behov förde henne så småningom till BL Tezza Complex Primary school. Här träffade hon 60 barn som bodde på ett barnhem i Dala Kiye. Alla barnen var hiv-smittade och runt en tredjedel hade en svår hörselnedsättning och led dessutom av infektioner. Millicent bestämde sig då för att besöka olika sjukhus för att lära sig behandla dem genom att rengöra öronen och administrera mediciner.

Merparten av dessa barn kunde inte läsa eller räkna, så Millicent skapade ett individualiserat utbildningsprogram för att ta itu med barnens inlärningssvårigheter. När ryktet om henne spreds kom fler döva som hade gömt sig i samhället fram till henne. Millicent började då lära sig kenyanskt teckenspråk och tog ett banklån för att kunna köpa mark att bygga en dövskola på. Idag studerar över 120 elever på dövskolan.

Finalen sker den 8 november i Frankrike. Om Millicent vinner kommer hon bli den andra personen från Kenya som vinner priset efter Mr Tabichi som blev den första afrikanska person att vinna priset år 2019.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Första döva advokaten vid Högsta

domstolen i Indien

17 oktober 2023

Foto: Times of India

I slutet av september framträdde Sarah Sunny, 27 år, i Högsta domstolen i Indien. Hon gjorde det då som den första döva advokaten. Deltagandet är en dröm som gått i uppfyllelse berättar Sarah. Hon har haft en önskan om att delta i en rättegång i landets högsta domstol men trodde aldrig att det skulle ske redan nu.

Sarah Sunny är uppvuxen med två döva syskon. Hennes föräldrar ville inte att barnen skulle gå i specialskola för döva. Under lektionerna fick Sarah därför läsa på läpparna och ta hjälp av sina klasskamrater. Hon fick mycket hjälp av sin mamma i skolan men när hon började studera till advokat kunde mamman inte hjälpa till längre. Hon fick istället stöd från en vän och sina syskon. År 2021 tog Sarah examen och praktiserade sedan som advokat. Praktiken gav henne mer självförtroende och mod att vara en förebild för andra med funktionsvariationer.

Vid rättegången hade Sarah två teckenspråkstolkar, något som är dyrt i Indien. En teckenspråkstolk kostar ungefär 1 000 Indiska rupier per timme att jämföra med en genomsnittslön som är på 1 595 Indiska rupier per dag.

Sarahs kollega, Sanchita Ain, säger att Sarah har brutit mot många stereotypiska uppfattningar. Sanchita menar att det här kommer att uppmuntra många döva studenter att läsa till advokat. Det Sarah har gjort leder också till att rättssystemet kan göras tillgängligt för döva. Högsta domstolens chefsdomare som ledde rättegången där Sarah medverkade har tidigare krävt ökad tillgänglighet och inkludering av personer med funktionsnedsättningar inom det Indiska rättssystemet.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Nationella riktlinjer för döva barn och dess föräldrar

17 oktober 2023

Foto: Ingela Holmström, Stockholms Universitet

SVT:s nya program 15 minuter informerade om att nya nationella riktlinjer för vårdförloppet vid grav hörselnedsättning har introducerats under 2022. Bland annat tas riktlinjer upp om hur föräldrar som fått döva barn ska få rätt information. Riktlinjerna är lika över hela landet för att ge en ökad jämlikhet, effektivitet och kvalitet i hälso- och sjukvården, så att patienten får ett helhetsorienterat vårdförlopp.

Även om vårdförloppet ännu inte har implementerats i alla regioner i Sverige, har det blivit positivt mottaget av forskare och experter inom området. Ingela Holmström, forskare vid Stockholms universitet, har genomfört en enkätstudie med 118 föräldrar vars barn har en hörselnedsättning.

Studien visar att över hälften av föräldrarna hade fått information om svenskt teckenspråk tidigt, något som tidigare har påpekats av dövrörelsen som bristfälligt inom hörselvården. Dock visar resultaten att teckenspråkiga föräldrar får en mindre nyanserad information än föräldrar utan tidigare erfarenhet av teckenspråk. Vissa föräldrar var mindre nöjda med den information de fått från vården och hörselhabiliteringen, särskilt de föräldrar som redan hade förkunskaper inom teckenspråk. Detta pekar på behovet av att säkerställa likvärdig och tillräcklig information och stöd för alla föräldrar, oavsett tidigare kunskaper om teckenspråk. Ingela berättar att föräldrar lyft fram att de vill ha mer information om den sociala och språkliga biten, att det är för mycket fokus på den medicinska utvecklingen.

Radi Jönsson, överläkare vid Sahlgrenska universitetssjukhuset och medförfattare till riktlinjerna, bekräftar till 15 minuter att det fortfarande finns mer arbete att göra inom hörselvården. Att en kartläggning och samråd med regionerna och intresseföreningarna har varit en viktig del av processen och behöver utvecklas ytterligare.

Hörselskadades Riksförbund, HRF har varit representant i arbetsgruppen som arbetat med riktlinjerna. Teckenrapport har frågat Sveriges Dövas Riksförbund,

SDR varför de inte varit inkluderade. SDR, genom förbundsordförande Åsa Henningsson, svarade att de inte inbjudna till arbetsgruppen. SDR tillägger att de tagit del av de nya riktlinjerna och ser att teckenspråk ingår bland åtgärderna som ska presenteras när hörselvården träffar döva och hörselskadade. De anser att de ska vara med i olika processer som rör deras målgrupper. I detta fall för att kunna betona vikten av att få teckenspråket tidigt i livet samt lyfta fram frågor som dövstudier, dövkompetens och audism.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Hörselveckan inledd

17 oktober 2023

Foto: Hörselskadades Riksförbundet

Idag den 16 oktober inleds årets hörselvecka. Det är en årlig vecka då Hörselskadades Riksförbund, HRF uppmärksammar alla hörselskadade personer i landet. Idag finns ungefär 1,5 miljoner hörselskadade personer i Sverige.

Syftet med hörselveckan är att väcka opinion för att bygga ett samhälle som är mer medvetet om hörselutmaningar och som främjar full delaktighet och jämlikhet.

HRF uppmuntrar allmänheten att testa hörseln och man kan göra en första koll hemifrån med deras egna gör-det-självt-test "Hörselstestaren" Testet är digitalt och är vetenskapligt validerat. Det enda man behöver göra är att sätta på sig hörlurar och starta testet på horseltestaren.se.

Höjdpunkten under veckan är Hörselskadades Dag den 21e oktober, en dag som särskilt ägnas åt att belysa de utmaningar och framsteg som hörselskadade personer upplever.

HRF:s lokala föreningar och distrikt arrangerar olika aktiviteter för att uppmärksamma hörselveckan. Bland aktiviteterna ses bland annat

informationsseminarier, kampanjer och workshops. Målet är att sprida medvetenhet och bättre förståelse för hörselskadades behov och att uppmuntra samhället att bli mer hörselsmart.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Pris i kvinnligt företagande i Storbritannien gick till en döv kvinna

17 oktober 2023

Fredagen den 29 september hölls Storbritanniens största prisutdelning för kvinnligt företagande, Enterprise Vision Awards (EVAS), på Winter Gardens i Blackpool, Storbritannien. Evenemanget samlade kvinnliga makthavare, banbrytare och innovatörer från hela Storbritannien för att lyfta fram kvinnligt företagande.

Debra Cartlidge, VD för The Deaf Village i Blackburn, vann priset för kategorin "enastående prestation" för sitt arbete med att stödja dövrörelsen. Trots personliga motgångar och ett antal upplevelser av diskrimineringar grundade hon år 2006 välgörenhetsorganisationen The Deaf Village som erbjuder stöd till döva. År 2022 öppnade hon The White House, ett kommunalt boende för döva med särskilda behov. Debra har visat att socialt företagande och entreprenörskap kan gå hand i hand för att säkerställa att båda företagen har en stark, hållbar och motståndskraftig framtid.

I sitt tacktal sa Debra: "Jag förväntade mig verkligen inte detta. För att förverkliga drömmen om The Deaf Village sålde jag allt och flyttade mig och min familj från ett hus och bodde i en husvagn. Folk sa att det inte var möjligt, att jag var galen, men vi har skapat en fantastisk plats med gemenskap för alla. Min mamma sa att man

aldrig ska acceptera ett nej som svar, och även om du kommer att få många nej, måste du acceptera det eftersom det alltid finns någon som ger dig en chans. Detta pris är för er alla kvinnor där ute. Ni jobbar verkligen hårt, och vi lyckas göra allt, familj, liv, arbete och företag, så det här priset är för er.”

EVAS genomförs för 12:e året och är en plattform för kvinnor som vill visa upp sina framgångar och prestationer. Coral Horn, grundare av EVAS vill stödja kvinnor inom företagande, från nystartad företagare till globala varumärken, välgörenhetsorganisationer till industriella jättar. Kvinnorna får möjlighet att nätverka och utveckla sina företag.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Fördjupning: Dövresiliens

17 oktober 2023

Stockholms Dövas Förening tillsammans med Dövas Kulturarv och Allmänna arvsfonden har producerat åtta informationsfilmer med dövtermer. Filmerna kan ses med svensk undertext. Dövresiliens är den fjärde av de åtta dövtermerna.

Finlandssvenska teckenspråket - ett hotat språk

17 oktober 2023

Foto: Finlands Dövas Förbund / Kuurojen Liitto

Sedan det finlandssvenska teckenspråket klassificerades som ett hotat språk enligt Unescos kriterier 2013 har språket ökat i synlighet. Som ett

av flera projekt för att återuppliva språket har Finlands Dövas Förbund inrättat en temasida som det finlandssvenska teckenspråket på förbundets webbsida.

Under de senaste tio åren har flera projekt genomförts för att uppmärksamma språket som är unikt i sitt slag. Det finns ett behov att samla information om språkets nuvarande status, vilket Finlands Dövas Förbund nu gjort på deras nya temasida. På temasidan finns grundläggande information och aktuella uppdateringar om det finlandssvenska teckenspråket och samlad information om olika projekt som syftar till att stärka det finlandssvenska teckenspråket. Dessutom finns information om de organisationer och individer som aktivt arbetar för att bevara det, samt tillgängligt teckenspråksmaterial. Sidan innehåller också information om utredningar och lagstiftning som säkerställer att det finlandssvenska teckenspråket är tillgängligt för alla som behöver det.

Ett av de fakta som finns på temasidan om det finlandssvenska teckenspråket är att språket har en egen språkplan. Det finns en medvetenhet om att det kan uppstå missförstånd när personer som använder finlandssvenskt teckenspråk interagerar med personer som använder finskt teckenspråk.

För att främja språkets överlevnad och utveckling har olika mål fastställts på kort och lång sikt. Bland annat är målen att stärka medvetenheten om det svenska finlandssvenska teckenspråket, att öka antalet språkanvändare och att säkerställa att det finns kompetenta instruktörer som kan undervisa i språket. Ett mål är därför också att öka användningen av språket i olika sammanhang, inklusive på myndigheters webbplatser.

Finlands Dövas Förbund menar att det finlandssvenska teckenspråket är en viktig kulturell resurs som förtjänar att uppmärksammas och skyddas. Temasidan är därför ett steg framåt för att säkerställa dess överlevnad och främja dess användning. Genom att öka medvetenheten och tillgängligheten av information om språket kan fler bidra till dess långsiktiga bevarande.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Argentinas första digitala teckenspråksordbok

17 oktober 2023

Foto: Adobe stock

I Argentina har det hittills inte funnits någon uppdatering kring det Argentinska teckenspråket och dess ordförråd. Därför har forskare från Mendoza, i samarbete med döva teckenspråksanvändare, utvecklat landets första digitala teckenspråksordbok.

Projektet kom till redan 2007 på grund av att de gamla ordböckerna som funnits i dövskolorna enbart bestod av ordlistor med ritade tecken bredvid eller av några digitala tecken. Projektets syfte var därför att i första hand täcka Argentinas dövskolors behov men även att täcka samhällets behov. Ordboken främjar förståelse för och inkludering av argentinskt teckenspråk samt eliminerar pedagogiska fördomar som prioriterat talat språk.

Projektet avslutades 2022 och finansierades mellan 2011–2022 av Secretariat of International Research and Postgraduate Studies vid National University of Cuyo. Denna digitala teckenspråksordbok utvecklades av ett 20-tal personer. Bland dem fanns döva i Mendoza, lärare, studenter, tolkar och pedagoger från National University of Cuyo.

Ordboken innehåller bilder och videos som visar tecknet för varje ord samt tecknets definitioner på teckenspråk. Ordboken finns gratis att se på nätet. Publiceringen av ordboken är ett viktigt steg mot ett erkännande av det argentinska teckenspråket samt för att främja kommunikation och inkludering för döva personer i Argentina. Dessutom kommer ordboken att kunna bevara det språkliga arvet från dövsamhället.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Dövt par förvisade från sin by

17 oktober 2023

Foto: Pexels

Ett dövt par i Indien som gift sig och fött ett barn har blivit förvisade från sin by på grund av socialt tryck och kastfördomar. Paret, Savithramma och Manikanta, träffades och förälskade sig under sin tid på en dövskola i Challakere och gifte sig 2021 trots motstånd från sina familjer på grund av deras olika kasttillhörigheter.

När de precis gift sig åkte Savithramma och Manikanta till Savithrammas föräldrar i en by i N Devarahalli. Byns ledare krävde då en bot på 30 000 rupier (ungefär 4000 svenska kronor) från hennes föräldrar för att de tillåtit dem komma. Savithramma och Manikanta återvände till Bengaluru.

I augusti i år födde paret en son och Savithrammas föräldrar tog hand om henne och bebisen. Senare återvände paret till byn, men byns ledare ansåg att familjen hade brutit mot byns traditioner. Föräldrarna skulle straffas med en permanent bojkott från byn om de inte förvisade dottern och hennes familj från byn. Paret tvingades söka skydd på dövskolan i Challakere, som hjälpte Savithramma och sonen till ett kvinnocenter.

Lokala myndigheter har lovat att stödja paret och sociala aktivister kräver åtgärder mot ledarna i byn. De överväger även att polisanmäla händelsen och genomföra en informationskampanj i byn.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com